

His biggest year: 6841 soorten!

Arjan Dwarshuis wereldkampioen vogels spotten

Daar staat ie dan, dinsdagavond 18 april in het Van der Valkhotel in Haarlem. Zo'n 125 belangstellenden, van wie 80 leden van onze vogelwerkgroep, willen graag het verhaal horen achter het vorig jaar door Arjan Dwarshuis binnengesleepte wereldrecord vogels tellen.

Foto: Sebastián Saiter, Far South Expeditions

Op zijn dertigste al wereldrecordhouder. Zongebruind gezicht, wit T-shirt, spijkerbroek en wandelschoenen. In mijn ogen toch wel een beetje een moderne held. Sinds 1 januari 2017 wereldkampioen vogels spotten, omdat hij in precies één jaar (366 dagen, 2016 was een schrikkeljaar) in veertig landen 6841 soorten heeft gezien.

Het is hem dus gelukt. Op zijn Biggest Yearlijst staan nu 6841 soorten. Hiermee heeft hij eerdere recordhouders ver achter zich gelaten. Zelf relativeert hij dat door aan te geven dat hij de be-

schikking had over moderne middelen, waar zijn voorgangers niet over konden beschikken, zoals internet en hierdoor ook social media, mobiele telefoons en digitale camera's. Ook het feit dat in de laatste decennia zelfs de meest afgelegen plekken te bereiken zijn met vliegtuig en auto gaf hem een technische voorsprong op zijn voorgangers.

Hoe pak je dat nou aan?

De voorbereidingen namen meer dan een jaar in beslag. Puzzelen in vogelboeken. Welke soorten zitten waar op welk moment? Dit levert een reissche-

ma op dat onlogisch lijkt, wanneer je het doel niet kent. Kris kras over de wereld, langere tijd in Zuid Amerika, slechts een paar dagen in Australië en tussendoor ook nog even heen en weer naar Nederland.

Vliegtickets, visa, slaapplekken, vaccinaties worden geregeld. Er kan slechts een rugzak met een inhoud van 35 liter mee voor alle apparatuur: verrekijker, telescoop, camera, laptop en opladers. Er blijft ruimte over voor vier T-shirts, vier onderbroeken, een short. Geen luxe op deze reis.

Duizenden e-mails gaan uit naar lokale gidsen die het team de weg wijzen in nevelwoud, woestijn, gebergte, laagland, delta en strand, om bepaalde soorten te spotten en te bevestigen dat die ene vogel inderdaad de Resplendent Quetzal is.

Dan is daar natuurlijk ook het alom bekende struikelblok: geld. Niet alleen gaat het darabij om de primaire vraag 'hoe kom ik aan voldoende middelen om de reis te maken?', maar ook sponsoren en aandacht in de media zorgen voor de benodigde financiële middelen. Een ander heel belangrijk aspect van The Biggest Year is het tweede doel: het inzamelen van €100.000,- voor het **Birdlife Preventing Extinctions Programme**. Deze organisatie zet zich in om de 500 meest bedreigde vogelsoorten te beschermen onder andere door observatie, educatie en de aankoop van land. Er lijkt een keerzijde te zitten aan deze onderneming: vliegen is niet echt de meest milieuvriendelijke manier van reizen. Ook hier hebben Arjan en zijn team over nagedacht. Het aantal vliegkilometers wordt zo goed mogelijk CO2 geneutraliseerd. Ze overnachten waar mogelijk in ecolodges.

"Bovendien," voegt Arjan er aan toe, "het ontwikkelen van ecotoerisme is vaak de enige manier om soorten in

stand te kunnen houden. Ja, vliegen is belastend. Echter, wanneer je vogelaars/natuurliefhebbers kunt inspireren en motiveren om een bezoek te brengen aan een bepaald gebied met bijzondere, bedreigde soorten ligt hierin ook een gedeelte van de oplossing van het probleem."

Ups and downs

Het halen van het doel, 6841 soorten in één jaar is een absolute Up. Nog meer ups: een ijzersterke gezondheid, slechts één vlucht missen in één jaar, Face-time, hulp van lokale bewoners, champagne en een sigaar bij het spotten van de recordbrekende soort. De aandacht in de media en het maken van een nieuwe, invloedrijke vriend, Humberto Tan. Het zien van andere bijzondere dieren, Tijgers, Olifanten, een kikkertje zo groot als de nagel van een duim.

Tot de downs hoort het gebrek aan slaap. Na vier maanden zag hij eruit als een spook (sorry Arjan): vermagerd, wit, wallen onder de ogen. 's Nachts reizen eist zijn tol. Soms dagenlang niet kunnen douchen of schone kleding aan kunnen trekken. Loodzware wandeltochten door tropisch regenwoud in het donker. De confronterende gedachte dat hij soms oog in oog stond met een soort waarvan nog maar veertig exemplaren onze wereld bewonen. "Ik schaam me op zo'n moment om mens te zijn en mede schuldig te zijn aan het verdwijnen van zo'n prachtig dier."

Weer thuis en hoe nu verder?

Op 31 december landt Arjan weer op Nederlandse bodem. Is alles anders? Nee, de vrienden zijn er nog, Café Wester waar hij werkt is ongewijzigd, zijn vriendin Camilla is hem nog altijd even lief. Een biertje smaakt nog steeds hetzelfde. Het is Arjan zelf die is veranderd door deze duizelingwekkende reis. Een reis die hij is begonnen en die nog niet

is afgerond want, het financiële doel € 100.000,- ophalen is nog niet in zicht. Daar wordt aan gewerkt. Arjan geeft lezingen, schrijft een boek, maakt een documentaire over zijn reis en organiseert ook natuurwandelingen, onder meer in het Vondelpark. Onze Vogelwerkgroep heeft ook een steentje bijgedragen door aan het einde van de lezing een cheque van €250,- te overhandigen. Via zijn site is het mogelijk om te doneren: <http://arjandwarshuis.com>

Wat mij persoonlijk bij blijft van deze lezing zijn twee dingen. Op de eerste plaats dat zijn eerste vogel op de lijst een zingend Roodborstje was. Gehoord

op 1 januari 2016 om 03.00 uur in de ochtend, in Amsterdam, net na het uitdoven van de laatste vuurpijl. Als tweede zijn antwoord op de vraag of hij nog iets wilde drinken na de lezing. “Hoe laat is het? “Oh, al bijna half 11, nee dan ga ik nu naar huis, want morgenochtend vroeg ga ik vogelen in de Kennemerduinen.”

Er zijn mensen die er nooit genoeg van krijgen.

■ *Namens de activiteitencommissie,
Lottie de Wit*

<http://arjandwarshuis.com/>

Meer is niet altijd beter

Vogelen in de Venneper Hout

Een vrijwel verlaten parkeerterrein, zondagochtend 9 uur in Nieuw Venneper. Drie auto's draaien toeterend het terrein op. Een familie die zich luidruchtig en enthousiast verenigt om daarna gezamenlijk weer te vertrekken naar een andere bestemming. Geen vogelaars.

Remco Daalder (stadsecoloog van Amsterdam) hoorde ik de dag daarvoor op de radio aankondigen dat de lente nu toch echt was begonnen, omdat alle zomergasten 'binnen' zijn. Hij doelde op de Gierzwaluwen die een dag daarvoor onze hoofdstad bereikten. Ook een heel luidruchtige familie.

Qua temperatuur is de lente deze dag ver te zoeken; 7 mei en nog steeds met koude handen en drie laagjes onder mijn jas, die niet overbodig bleken. Even wachten op de deelnemers; spannend moment, want hoeveel leden zouden de tocht naar Nieuw Venneper wa-

gen. Het blijken er drie: Martijn onze begeleider en nog twee dames. Jammer? Misschien wel, want het is echt een leuk gebiedje en we zijn inmiddels verwend met hoge opkomsten. Aan de andere kant, intensieve begeleiding van een expert is ook wel heel luxe.

Goed, we staan blauwbekkend op de parkeerplaats terwijl onze oren worden verwarmd door de roep van, jawel, de Koekoek in de bosschages links van ons en een Blauwborst in een rietkraagje langs de N207. Die vallen onder de noemer: leuke soortjes en krijgen een plaats op de lijst van Martijn.

We besluiten het hele gebied te door-
kruisen. Het is hooguit een ruime kilo-
meter lang en 800 meter breed, schat
ik. Het eerste gedeelte is dichter be-
groeid dan het tweede gedeelte dat een
meer open karakter heeft door een groot
grasland; voor honden overigens. Het
lukt ons toch om er een wandeling van
ruim twee uur van te maken.

Het bos is jong niet alleen qua leeftijd,
maar ook qua lentetooi. Uitbundig fris-
groen gebladerte en daarmee ook een
prima schuilplaats voor allerlei klein
bruin grut. Wordt het een wandeling
uitsluitend op gehoor? Goed dat Mar-
tijn erbij is. We lopen over paadjes, door
gras en langs sloten. In een rietkraag
zien en horen we de Kleine Karekiet ter-
wijl, op de achtergrond, zijn ongewens-
te partner de Koekoek zich laat horen.
Een snelle flits laag over het water. Een
IJsvogel? Nee dat kan niet, hij had een
witte onderkant. Witgatje, Oeverloper?
Te weinig bewijs voor de lijst. Een To-
renvalk wordt tegen zijn wil begeleid
door een groepje Boerenzwaluwen.

We worden veelvuldig gefêteerd op de
watervalzang van de Fitis. Ook gezien
en gehoord: Rietzanger, Putter, Gras-
mus, Heggenmus en Boerenzwaluw.
Verder the usual suspects: Ekster, Tjift-
jaf, Gaai, Merel, Koolmees, Kauw,
Kraai, Aalscholver, Roodborst, Houtduif
en natuurlijk de Halsbandparkiet. In
het water Kuifeend, Krakeend, Wilde
eend, Reiger, Meerkoet, Waterhoen en
een Dodaars. Paartjes in broedbiotoop,
noteert Martijn bij een aantal soorten.
Wat opvalt is het enorme aantal Spreeu-
wen die dit gebied duidelijk gebruiken
als supermarkt. Twee aan twee vliegen
ze laag over onze hoofden en zoeken
kwetterend en scharrelend emelten in
het gras om met een volle snavel terug
te keren naar de huizen van Getse-
woud. Aan een slootkant een verlaten
kunstmatige oeverzwaluwwand. Wel-
licht een mooi project voor de Vogel-

werkgroep om hier weer nieuw leven in
te blazen?

Getsewoud wordt wakker en we worden
regelmatig enthousiast begroet door
honden en ingehaald door joggers. We
breien er een einde aan en warmen op
met een kop koffie. Terwijl ik op mijn
fiets stap hoor en zie ik een Torenvalk
die een aantal kraaien wegjaagt. Zou
het dezelfde zijn, die werd lastig geval-
len door de Boerenzwaluwen?

De Venneper Hout is geen spektakel
zoals bijvoorbeeld de Groene Jonker,
toch gaan we volgend jaar weer een
kijkje nemen in dit gebied. Zelfde
maand, mei en dan vroeger in de och-
tend.

■ *Lottie de Wit*